

Тема:

**Філософія як
методологічна
основа лінгвістики**

Філософія – це світогляд, тобто сукупність поглядів на світ загалом і на відношення людини до цього світу (П.В. Алексєєв).

Філософія:

1) як інформація про світ загалом і відношення людини до цього світу;

2) як комплекс принципів пізнання, як загальний метод пізнавальної діяльності.

Функції філософії:

1) світоглядна;

2) методологічна

(фундаментальність та універсальність принципів та методів).

Методологія – філософський світогляд, який визначає шлях осмислення та пізнання зовнішнього світу (Л.П.Іванова).

Філософські течії XX ст.:

- неопозитивізм (20-ті рр. XX ст.)

** віденський гурток (М.Шлік, О.Нейрат, Р.Карнак)

** львівсько-варшавська школа (К.Айдукевич, Я.Лукасевич, А.Тарський)

***Мета:** розробка систематичної теорії значень мовних виразів, яка є одночасно теорією розуміння.*

** загальна семантика (С.Чейз, Є.Хайяка)

Ідея: філософія має пояснювати життя людини з огляду на структуру мови.

- структуралізм

(К.Леві-Стросс, Ж.Лакан, М.Фуко, Р.Барт)

Об'єкт дослідження:

*культура як сукупність знакових систем,
найважливіша з яких – мова.*

2 етапи:

1) лінгвістичний структуралізм:

- виділення первинної множини об'єктів, у яких можна передбачити наявність єдиної структури.
- розчленування текстів на елементарні частини.
- розкриття відношень перетворення між частинами, їх систематизація.

- виведення із структури всіх теоретично можливих наслідків, перевірка їх на практиці.

2) поширення методів структурної лінгвістики на різноманітні сфери культури.

- постструктуралізм

(Ж.Дерріда, Ж.Дельоз, Х.Блум, Ж.-Ф.Ліотар).

- герменевтика

(Х.-Г. Гадамер, К.Апель, П.Рікьор)

Герменевтика

*методологічна основа гуманітарного пізнання
(Дільтей)*

методологія розуміння текстів

Література:

- 1.** Алексеев П.В., Панин А.В. Философия. - М., 1996.
- 2.** Степанов Ю.С. Методы и принципы современной лингвистики. – М., 1975.
- 3.** Бенвенист Э. Общая лингвистика. – М., 1974.
- 4.** Мир философии. В 2-х частях. – М., 1991.
- 5.** Канке В. А. Философия. – М., 1996.

6. Широнов О.С. Языковедение.
Введение в науку о языках. – М.:
Добросвет, 2003.

7. Шайкевич А. Я. Введение в
лингвистику. – М.: Academia, 2005.

Дякую за увагу!